

Október 5-én, az Országos Könyvtári Napok keretében a Csorba Győző Könyvtár Körbirodalom Gyermekkönyvtárában, illetve a Csipkefa Gyermekkönyvtárban találkozhattak a gyerekek Dániel Andrással, aki a kuflikról és Kicsibácsi és Kicsinéniről mesélt nekik. Az író elárulta, hogyan születtek a figurák és a hozzájuk tartozó történetek. Mi is többek közt ezekről beszélgettünk a népszerű gyermekkönyv-szerzővel és illusztrátorral. (Fotók: Csorba Győző Könyvtár)

- A kuflik jelenleg hazánkban a legnépszerűbb mesefigurák közé tartoznak, a róluk szóló történeteket gyerekek és felnőttek egyaránt nagyon szeretik. Hogyan születtek ezek a furcsa lények?

- A kuflik rajzokból születtek. Gyermekkorom óta állandóan firkálok. Mindenhova rajzolok: újságok szélére, különféle cetlikre, bármilyen felületre, ami a kezem ügyébe kerül. Azokat a rajzokat, amelyekről úgy gondolom, jók lesznek még valamire, el szoktam tenni. Ilyen firkák voltak a kuflik is. Kis, kukacszerű figurák voltak, amiket eltemtem a többi rajz közé. Később előkerültek a fiókomból, rájuk csodálkoztam és hirtelen beléjük láttam egy történet lehetőségét. Sőt, rögtön eszembe jutott a nevük is: kufli, ami a kifli és kukac szavak összeműtéséből született. Ez jó jel volt, mert ha valaminek nevet tudok adni, már csak egy lépés választ el a történet megírásától. Hét figurát képzeltem el, akiket beleraktam egy üres térbe, ahol semmi sincsen, ez lett az elhagyatott rét. Lássuk – gondoltam – mit kezdenek ott magukkal. Úgy tűnik, elég jól érzik magukat, mert azóta sok minden történt velük.

- Hogyan keletkeznek a kufli-történetek? Kitalálsz egy szituációt, amihez raksz figurákat és kis történeteket, vagy bekattan valami és elkezded leírni elejétől a végéig a történetet?

- Általában az utóbbi a helyzet. Többnyire úgy dolgozom, hogy támad egy ötletem, amiről úgy érzem, hogy lehet benne egy történet, és elkezdem írni. Sose tudom, hogy mi lesz a vége, sőt, nem is szeretném tudni, mert így sokkal izgalmasabb. Elkezdem a történetet, a többi meg már a kuflik dolga.

- Tehát a saját vérmérsékletükre van bízva, hogyan reagálják le a helyzetet.

- Igen. És ilyen értelemben valóban a hét karakter szervezi a történetet.

- A kuflinevek is egyből megvoltak?

- Azok nem jöttek ilyen egyszerűen, sokat gondolkodtam rajtuk. Sokféle variáció volt, amíg végül a hét név megszületett.

- Ha már a neveknél tartunk. Nem csak a főképek neve ötletes és egyedi, az elhagyatott rétet benépesítő növények és állatok is teljesen furcsa hangzású elnevezéseket kapnak. Ezek is a semmiből jönnek?

- Igen, és én ezt nagyon szeretem. Sokszor eszembe jutnak furcsa nevek, kifejezések. Mindig van nálam egy füzet, amibe az ötleteimet írom. Gyakran látok az utcán – például hirdetőablakon – teljesen elképesztő szavakat. Ezeket is gyorsan beírom a „jó lesz még valamire” gyűjteményembe. A mesében szereplő nevek általában rögtön meseírás közben eszembe jutnak, de ha kellene egy jó név, vagy kifejezés, és megakadok, akkor megnézem ezeket a jegyzeteket. Azonban a mese lendülete az esetek többségében a figurák nevét is hozza.

- Nem szereted a sorozatokat, de a kuflikból már hét kötet megjelent. Szerinted meddig

élvezhetjük még a kuflik kalandjait?

- Ha a kuflikon múlik, akkor szerintem sokáig. A rajzfilmből most elkészült 13 rész, és nem titok, hogy már készül a következő 13 epizód azokból a történetekből, amiket mostanában írtam. Sőt, arról is szó van, hogy ne álljunk itt meg. A 13 új történet kettesével könyvekben is meg fog jelenni.

- Ezekből az újakból szoktál felolvasni a közönségtalálkozókön?

- Igen, nagyon szeretek új történeteket felolvasni! Sokszor ezek annyira újak, hogy még rajzok sem készültek hozzájuk. Kicsit ki is használom az ilyen helyzeteket, mert jó alkalmat adnak arra, hogy teszteljem a meséket a gyerekeken. Megfigyelem, hogyan működnek, illetve működnek-e egyáltalán, mikor nevetnek rajtuk, nincs-e olyan részlet bennük, ahol leül a történet és elkalandozik a figyelmük. Ha látom, hogy valami nem stimmel, akkor elgondolkodom rajta és picit belenyúlok.

- Te nem „csak” író vagy, nagyon fontos számodra a képi tartalom, a kufliknál is. Ha kitalálsz egy kufli-történetet, az inkább vizuális, vagy szöveges neked? Vagy egyenlően oszlik meg?

- Ahogy már említettem, maguk a figurák rajzokból születtek, de a történeteknél mindig a szöveg van meg előbb. Sőt, általában igaz a könyveimre, hogy mindig először a szöveg van meg, majd utána születnek az illusztrációk. Rajzolás közben még jönnek az ötletek, és gazdagodik a történet mindenféle oda nem illő figurákkal, akik belesétálnak a rajzokba.

- A kuflik immár a mozivásznat is meghódították, augusztus közepén mutatták be az egészestés filmet. Milyen visszajelzések vannak?

- Amikor bemutatták a filmet, nagyon izgatottak voltunk: én is és a film alkotói is. Most már kezdünk megnyugodni, mert nagyon pozitívak a visszajelzések, jó kritikák jelentek meg róla, de ami ennél is fontosabb, hogy a gyerekek, sőt még a szüleik is nagyon szeretik.

- Beszéljünk a másik, általad alkotott univerzumról! Kettő könyv már megjelent, ami Kicsibácsiról és Kicsinéniről (meg az Imikémről) szól. Azt nyilatkoztad, hogy ezzel ki is írtad magadból azt a világot.

- Egyelőre így gondolom, mostanában nem szoktak eszembe jutni róluk történetek. Most sok kufli-történetet és rajtuk kívül egyéb dolgokat is írok. De soha nem mondd, hogy soha! Nem zártam le magamban úgy a dolgot, hogy soha többet egy sort sem fogok Kicsibácsiókról írni. Ha újabb történetek jutnak eszembe, meg fogom írni őket. Eredetileg csak egy könyvre gondoltam, aztán valahogy újabb és újabb történetek születtek róluk. Így aztán egy idő után lett még egy kötetre való. De szándékoltnak nem akarok egy sorozatot csinálni belőle, erőltetni nem szeretném.

- Hogyan teremtetted őket és a világukat?

- A *Kicsibácsi és Kicsinéni (meg az Imikém)* a második könyvem volt, előtte egy hagyományosabb mesekönyvet írtam, ami két boszorkányról, Matildról és Margarétáról szólt (*Matild és Margaréta, avagy boszorkányok a Bármí utcából* – a szerk.). Elégedett voltam vele, csak úgy gondoltam, efféle mesék már vannak. Jó lenne valami szabadabb formával kísérletezni, ami nekem is, meg az olvasóknak is meglepetést okozhat. Szerettem volna találni két figurát, akikről én se tudok semmit és hagyom, hogy elinduljanak a világban – ahogy később a kuflik az elhagyatott réten – hogy együtt megnézzük, hogy kik ők, mit csinálnak és megtudunk róluk ezt-azt. Egy darabig törtem rajtuk a fejemet, vártam, hogy megérkezzenek, majd egyszer, amikor ültem a szentendrei HÉV-en, és bámultam ki az ablakon, teljesen váratlanul eszembe jutott a könyv első három mondata: „Képzeld azt, hogy volt egyszer egy öreg dió. Vagyis hogy: van. Ebben a dióban él Kicsibácsi és Kicsinéni, meg Imikém, a felhúzható bádognyúl: a madaruk.” Ezen nem is változtattam, rögtön leírtam, akkor is volt nálam papír és ceruza. Egy szót se értettem belőle, de úgy éreztem, ez eléggé izgalmas ahhoz, hogy kiinduljunk belőle. Valahogy olyan volt ez a három mondat, mint egy varázsigé, ami megnyit egy ajtót és azon át elkezdnek áramlani a történetek. A karakterük nagyon gyorsan kialakult, a személyiségük hozta magukkal a történeteket. Ezek sokszor eléggé furcsa, groteszk történetek. Egy különös könyv lett, amit nemcsak a gyerekek is olvasnak. Nagy meglepetés volt számomra, hogy mennyire értik, szeretik ezeket a történeteket

–
a felnőttek is! Erre nem számítottam. Bár, miközben írtam, nem gondolkodtam konkrét korosztályban.

- Amikor felütöttem a könyvet, jó néhány oldalas történetekre számítottam. Ehhez képest szinte mindegyik történet fél oldal, sőt, vannak tíz sorosak is. Kezdetből koncepció volt, hogy ilyen röviden fogalmazd meg őket?

Igen, kísérleteztem is azzal, hogy mennyire lehet meghúzni, tömören elmondani egy történetet úgy, hogy abban mégis sok minden elférjen.

- Illusztrátor is vagy, viszont van olyan könyved, amit más illusztrált. Ilyenkor nehéz visszafognod magad, hogy ne „segíts” a rajzolónak?

- Két olyan könyvem van, amit más illusztrált, két nagyon különböző eset. Az egyik a *Smorc Angéla nem akar legóba lépni*, ezt

Pikler Éva

illusztrálta. Éva kiváló grafikus, és abban a szerencsétlen helyzetben van, hogy velem él. Nyilván innen jött az ötlet, hogy csináljunk közösen egy könyvet. A beszélgetéseink során felmerültek a láncmesék, és kiderült, hogy gyerekként egyikünk sem szerette őket. Ezért írtam egy kifordított, ironikus láncmesét, Éva pedig rajzolt hozzá. Persze, furcsa helyzet volt, hogy nem én illusztrálom

!

Az íróknak a fejében pontosan megvannak a figurák. Ám, természetes módon, a rajzoló másmilyennek képzeletben őrzi őket. Persze önmérsékletet tanúsítottam és nem szóltam bele Éva munkájába. A végeredménnyel aztán nagyon elégedett voltam! Lehet, hogy ennek a közös munkának még lesz folytatása. A másik az

Utazz bálnabusszal!

,

Máray Mariann

könyve. Ez azért érdekes, mert egy képeskönyv többnyire úgy készül, hogy az író ír egy szöveget, amit a rajzoló illusztrál. Itt a szerepek fordítva lettek leosztva: Mariannak gyönyörű rajzai voltak, inkább festményeknek hívnám őket. Megkeresett azzal, hogy írjak szövegeket az elkészült képekhez. Így én illusztráltam a szövegeimmel az ő képeit. Ennek a közös munkának a második része terveink szerint most karácsonykor fog megjelenni.

- Egy hónapon belül kétszer is Pécsen lehetett találkozni veled. Ez akár rendszeres is lehet a közeljövőben? Köt ide valami?

Dániel András: Sose tudom előre a történeteim végét

Írta: Major Zoltán

2017. október 10. kedd, 17:28

- Szeptember közepén voltam a Pécsi Pagony megnyitóján, az elmúlt héten pedig a Csorba Győző Könyvtár meghívására érkeztem a városba. Nagyon szép, izgalmas hely. Családi kötődésem nincs Pécshez, ismerőseim töltöttek itt hosszabb-rövidebb időt. Remélem, hogy nekem is sikerül majd gyakrabban jönnöm.

- Min dolgozol mostanában (a kuflikon kívül)?

- A kuflik állandóan velem vannak. Ahogy más a hivatalba, én az elhagyatott rétre járok dolgozni. Ezen kívül most egy szöveget dolgozom, amiből remélem, jövőre elkészülhet egy hosszabb terjedelmű könyv. Nem regény, hanem egy furcsa valami, ez még alakulóban van.

Találkozás a kuflikkal az elhagyatott réten - a Körbirodalom Gyermekkönyvtárban:

Kicsibácsi és Kicsinéni kalandjairól - a Csipkefa Gyermekkönyvtárban:

Dániel András: Sose tudom előre a történeteim végét

Írta: Major Zoltán

2017. október 10. kedd, 17:28

